

יום העיון של עמותת
אמפטיה 2024

טיפול בהורות בצל המלחמה

תכנית הכנס

מחשבות על העבר,
ההווה והעתיד בסיוע
להורים וילדיהם במצבי
טראומה ומלחמה
פרופ' אסתר כהן
יו"ר עמותת אמפטיה

ההתערבות המניעתית
של "מדברים ביחד- הורים
וילדים" עם ילדים צעירים
והורים מעוטף עזה
שנפגעו ישירות מאירועי
ה-7 באוקטובר

גב' נטע עופר
ד"ר טלי פרנקל

בין הזוגי למשפחתי:
עקרונות והצגת התערבות
משפחתית מותאמת-
טראומה לקידום יכולות

פרופ' רחל דקל
ד"ר תמר זילברג

משחקיות הורית
במלחמה: טיפוח
המשחקיות ההורית
ד"ר מעיין שורר
מר עדי מוסקוביץ

דיסוציאציה אהובת- האם
הנטייה הרווחת של ההורים
בעורף לנהל חיי שגרה במעין
נתק מהמצב הביטחוני, מסכנת
את בריאותם הנפשית או אולי
משמרת אותה?

ירדנה גנץ
ממייסדי עמותת אמפטיה

פאנל על הממשק
והדינמיקה בין האישי
והמקצועי בעקבות
המלחמה

בהנחיית ד"ר דרור אורן
מנכ"ל משותף עמותת אמפטיה
ובהשתתפות:

ד"ר רתם שטרנברג, גב' נועה
קורמן -יאיר, מר אליאור
מור-יוסף, ד"ר נעם יצחקי

יום ראשון, 15.12.24

8:30-15:30

מוזיאון ארץ ישראל
תל אביב

הרשמו עכשיו:

www.parent.org.il

יום העיון מוקדש לזכרם של חללי מלחמת
חרבות הברזל קרוביהם של חברי העמותה

יום עיון טיפול בהורות בצל המלחמה

סדר היום

8:30 התכנסות

8:45 מילות פתיחה ד"ר דרור אורן וגב' הדס רון גל

9:00 פרופ' אסתר כהן - הרצאת פתיחה- מחשבות על העבר, ההווה, והעתיד
בסיוע להורים וילדיהם במצבי טראומה ומלחמה.

9:45 גב' נטע עופר וד"ר טלי פרנקל - מה ילדים בגיל הרך צריכים מהוריהם
כדי לעבד טראומה: ההתערבות המניעתית של "מדברים ביחד- הורים
וילדים" עם ילדים צעירים והוריהם מעוטף עזה שנפגעו ישירות מאירועי
ה-7 באוקטובר- תיאור ומסקנות ראשוניות ממחקר.

10:30 ד"ר תמר זילברג ופרופ' רחל דקל - בין הזוגי למשפחתי: עקרונות
והצגת התערבות משפחתית מותאמת-טראומה לקידום יכולות הוויסות
הרגשי בקרב הורים וילדים בעקבות אירועי המלחמה ושירות מילואים
ממושך

11:15 הפסקה

11:30 ד"ר מעיין שורר ומר עדי מוסקוביץ' - משחקיות הורית במלחמה:
טיפול המשחקיות ההורית בעבודה טיפולית עם הורים לילדים נפגעי
מלחמה.

12:15 ירדנה גנץ - דיסוציאציה אהובתי - האם הנטייה הרווחת של ההורים בעורף
לנהל חיי שגרה במעין נתק מהמצב הביטחוני, מסכנת את בריאותם הנפשית או
אולי משמרת אותה?

13:00-13:30 הפסקת צהרים

13:30 פאנל על הממשק והדינמיקה בין האישי והמקצועי בעקבות המלחמה:
ד"ר רתם שטרנברג, גב' נועה קורמן -יאיר, מר אליאור מור-יוסף, ד"ר נעם
יצחקי (מנחה: ד"ר דרור אורן)

15:00 סיכום הפאנל ודיון מסכם כללי

יום עיון טיפול בהורות בצל המלחמה

תקצירי ההרצאות

מחשבות על העבר, ההווה, והעתיד בסיוע להורים וילדיהם במצבי טראומה ומלחמה

פרופ' אסתר כהן

"זה לא שאני כה חכם, אני פשוט נשאר עם השאלות הרבה יותר זמן" (איינשטיין). אני עוסקת בשאלה של הערך של ההתערבויות המניעתיות והטיפוליות המגוונות המופעלות בשנה האחרונה עבור ילדים והורים במצוקה הקשורה למלחמה. זאת בעיקר מתוך פרספקטיבה של עיתוי וזמן ארוך טווח. בהרצאה אתאר מחשבות בעקבות מעקב שיזמתי לאחרונה אחרי שלושה מטופלים שלי בעבר, שנחשפו לאירועי טרור ומלחמה וחוו אובדן בשנים 1973 - 1978. אתייחס לצרכי ההסתגלות ההתפתחותית המשתנים עם הזמן ובמיוחד לאתגרים של הורות חסרה או חילופית. אנסה לחבר מחשבות אלה עם הספרות על מסלולי הסתגלות ארוכי טווח בעקבות טראומה ואובדן. אציע בזהירות השלכות לעבודה טיפולית כיום, ובשוך הקרבות.

מה ילדים בגיל הרך צריכים מהוריהם כדי לעבד טראומה: ההתערבות המניעתית של "מדברים ביחד- הורים וילדים" עם ילדים צעירים והוריהם מעוטף עזה שנפגעו ישירות מאירועי ה-7 באוקטובר- תיאור ומסקנות ראשוניות ממחקר.

גב' נטע עופר
וד"ר טלי פרנקל

עמותת "מדברים ביחד" הוקמה בעקבות אירועי ה-7 באוקטובר וגייסה כ-120 מטפלים שהתערבו בקרב כ-1000 משפחות עם ילדים צעירים מעוטף עזה. בהרצאה זו נתאר את התהליך הממוקד לעזרה להורים ללוות רגשות ולתקן שברים התקשורתיים שנוצרו בשל חשיפת הילדים לאירועים טראומטיים. העבודה כולה פיתוח בסיס תיאורטי, דוגמאות פרקטיות וממצאים ראשוניים ממחקר שהתלווה להתערבות. יוצגו התובנות המרכזיות מהתהליך והתרומה שנמצאה בעבודה משותפת עם הורים וילדים צעירים במצבי טראומה.

בין הזוגי למשפחתי: עקרונות והצגת התערבות משפחתית מותאמת-טראומה לקידום יכולות הוויסות הרגשי בקרב הורים וילדים בעקבות אירועי המלחמה ושירות מילואים ממושך

פרופ' רחל דקל
וד"ר תמר זילבר

שירות מילואים בזמן מלחמה יוצר חוויות רגשיות מאתגרות עבור בני הזוג והילדים, המתמודדים עם תחושות של בדידות, חרדה, געגוע ולעיתים גם חוסר-אונים וכעס. בהרצאה נציג את העקרונות הזוגיים והמשפחתיים הנדרשים לטיפול במצבים אלו, תוך שימת דגש על ויסות רגשי ושיפור התקשורת הרגשית בין בני המשפחה. נציג את פרוטוקול ההתערבות "טיול משפחתי", המבוסס על מודלים קצרי-מועד לטיפול בילדים ובמשפחות שנחשפו לטראומה. ההרצאה תהיה מלווה בדוגמאות קליניות מתוך ההתערבות לצד דיון בממצאים הראשוניים מפרוטוקול מחקר שמלווה את התוכנית.

יום עיון טיפול בהורות בצל המלחמה

תקצירי ההרצאות

משחקיות הורית במלחמה: עידוד המשחקיות ההורית בעבודה טיפולית עם הורים לילדים נפגעי מלחמה

גב' מעיין שורר
ומר עדי מוסקוביץ

מתקפת ה-7 באוקטובר ומלחמת חרבות ברזל הביאו לחשיפה טראומטית המונית של ילדים והורים. במרכז שניידר לרפואת ילדים טופלו כ-160 ילדים בהתערבויות מיידיות, כאשר כ-75% מהן התרכזו בהורים. משחקיות הורית נמצאה במחקרים כבעלת תרומה להתפתחות הנפשית של ילדים ולהסתגלותם הנפשית במצבי דחק. בהרצאה יובאו נתונים אלו ויודגשו ההיבטים הייחודיים בעבודה עם ההורים, בעיקר סביב פיתוח והרחבת המשחקיות ההורית ככלי התפתחותי משמעותי לילדים. יוצגו וינייטות קליניות לעבודה עם הורים סביב הבנת תכנים במשחק של ילדיהם, חיזוק המשחקיות ועיבוד רגשי לטראומה.

דיסוציאציה אהובתי - האם הנטייה הרווחת של ההורים בעורף לנהל חיי שגרה במעין נתק מהמצב הביטחוני, מסכנת את בריאותם הנפשית או אולי משמרת אותה?

ירדנה גנץ

"לא עברתי אירועי קצה טראומטיים, ובכל זאת דווקא עכשיו כשחזרתי למשפחתי ולחיי ואני מרגיש מדוכדך ומבולבל, מה קורה לי?" שואל המילואימניק. "כל כך חיכיתי לחזור לשגרה הטובה שלנו יחד, אבל עכשיו כשהוא חזר אני תוהה אם היא באמת טובה כפי שזכרתי, היה הרבה יותר רגוע כאן כשהוא היה שם", אומרת אשת המילואימניק. "הטיפולים אצלי בקליניקה באופן כללי ממשיכים כרגיל, במבט מבחוץ אף אחד לא יחשוד שבחוץ משתוללת מלחמה, כאילו אין איום קיומי, כאילו לא היה ה-7.10, מה קורה כאן?" שואלת המטפלת. בהרצאה נעשה שימוש בתיאוריה של פיליפ ברומברג, העוסקת - מפרספקטיבה בינאישית ותוך אישית התייחסותית - בריבוי מצבי עצמי, דיסוציאציה וטראומה, לצורך הבנה אפשרית של מורכבות החיים בעורף ולצורך הגדרה אפשרית לתפקידנו כמטפלים.

מנחה: ד"ר דרור אורן בהשתתפות:

ד"ר רתם שטרנברג, גב' נועה קורמן יאיר,
מר אליאור מור יוסף, ד"ר נעם יצחקי

פאנל "בין האישי למקצועי" בעקבות 7.10 והמלחמה

הפאנל "בין האישי למקצועי, בעקבות ה-7/10 והמלחמה" יאפשר להקשיב לארבעה מטפלות/ים אשר אירועי המלחמה השפיעו עליהם ועל עבודתם באופן משמעותי. תהיה זאת הזדמנות לשמוע באופן בלתי אמצעי, מה היו המציאויות והחוויות עימם נאלצו ובחרו להתמודד וכיצד הם השפיעו על הווייתם האישית. ניתן מקום לרפלקציה על האישי-המקצועי, על התחושות והלמידה בעקבות השנה הזאת ברמה האישית וברמה המקצועית וכיצד האירועים השפיעו ושינו את העבודה הטיפולית בכלל ועם הורים בפרט.

יום עיון טיפול בהורות בצל המלחמה

אודות המרצים

פרופ' אסתר כהן הייתה חברת סגל וראש המגמה לפסיכולוגיה קלינית של הילד באוניברסיטה העברית בירושלים. בנוסף, שימשה כראש המסלול לפסיכולוגיה קלינית של הילד בבית הספר איבצ'ר לפסיכולוגיה באוניברסיטת רייכמן. פסיכולוגית מומחית ומדריכה בפסיכולוגיה קלינית, בפסיכולוגיה התפתחותית, ובטיפול משפחתי. פיתחה מודל אינטגרטיבי מבוסס התקשרות של "טיפול בהורות" שהופץ לאנשי מקצוע. חקרה ופיתחה מודלים לעבודה טיפולית עם ילדים והורים שנחשפו למצבי טראומה. הגתה וביססה מחקרית את תכנית נמ"ל (נעשה מקום למשחק) המיושמת כיום עם קבוצות של הורים וילדים צעירים הנמצאים במצוקה בעקבות מלחמת השביעי לאוקטובר. משמשת כיו"ר ההנהלה של עמותת אמפטיה.

ד"ר מעין שורר היא פסיכולוגית קלינית מדריכה ומרצה בכירה בתכנית לפסיכולוגיה קלינית במרכז האקדמי רופין. ניהלה את מרפאת פוסט טראומה ואילמות סלקטיבית במרכז שניידר לרפואת ילדים בישראל מעל לעשור, וכיום משמשת כמדריכה הקלינית ומרכזת תחום המחקר של המרפאה. מחקרה עוסקים בקשר בין דפוסי הורות לבין סימפטומים נפשיים והסתגלות נפשית בילדים, ובפרט, בתרומתם של משחקיות הורית, אקומודציה הורית ודיאלוג רגשי בין ההורה לילד.

מר עדי מוסקוביץ - פסיכולוג חינוכי מומחה ופסיכותרפיסט. עובד במרכז הרפואי שניידר במרפאה לטיפול מערכתי ב-ADHD, במרפאת חוסן ובקליניקה פרטית בשדה ורבורג. עובד עם הורים בגישה דינמית המשלבת מיינדפולנס ועקרונות מתוך גישת הסמכות החדשה.

ירדנה גניץ - פסיכולוגית חינוכית בכירה, מטפלת במשפחה ובזוג בעלת קליניקה פרטית לטיפול בילדים, נוער והורים, בעיקר בסטינג הורי או משולב (דיאדי וטריאדי). כותבת וכן מלמדת ומדריכה בתחום הפסיכותרפיה במערכים מקצועיים שונים. ניהלה את השירות הפסיכולוגי החינוכי בשוהם במשך 8 שנים, ולפניו את השירות הפסיכולוגי החינוכי באורנית כעשור.

יום עיון טיפול בהורות בצל המלחמה

אודות המרצים

גב' נטע עופר פסיכולוגית חינוכית, ממקימות ומפעילות עמותת "מדברים ביחד- הורים וילדים". מדריכה מוסמכת לטיפול בטרומה בגיל הרך (CPP). מטפלת ומדריכה מוסמכת בטיפול במבוגרים בשיטת AEDP, ושותפה לעבודה של אסתר כהן בתחום הטיפול בהורות.

ד"ר טלי פרנקל היא פסיכולוגית קלינית וחברת סגל מרצה בכירה בבית הספר ברוך איבצ'ר לפסיכולוגיה באוניברסיטת רייכמן. עומדת בראש המעבדה לחקר התפתחות ההורה והילד ומובילה את המחקר בעמותת "מדברים ביחד - הורים וילדים" לבחינת יעילות הטיפול ומיפוי מנגנוני השינוי. מחקרה בוחנים את השפעת ההורות המוקדמת על ההתפתחות הרגשית, החברתית והמוחית של ילדים, במטרה לזהות גורמי סיכון וחוסן לשילוב בהתערבויות טיפוליות ובמדיניות.

ד"ר תמר זילברג היא פסיכולוגית שיקומית ונירופסיכולוגית קלינית מומחית ומדריכה ומרצה בכירה במחלקה לפסיכולוגיה באוניברסיטת בר אילן. מנהלת היחידה להערכה ולבניית תוכניות התערבות במחלקת שיקום ילדים, בית החולים "ספרא" לילדים, תל-השומר.

פרופ' רחל דקל היא עובדת סוציאלית ופרופ' מן המניין בבית הספר לעבודה סוציאלית ע"ש לואיס וגבי וייספלד. פרופ' דקל יזמה ומובילה עם שותפים את מיזם "אדוות להחלמה" המציע טיפולים, הכשרות ומחקר בראייה משפחתית לאחר טראומה. היא חוקרת ומלמדת מעל לשני עשורים מגוון נושאים הקשורים להתמודדות עם אירועים טראומטיים על הנחשפים הישירים ובעיקר על בני משפחותיהם.

יום עיון טיפול בהורות בצל המלחמה

אודות הפאנל

ד"ר רתם שטרנברג, חברת מושב יבול שבעוטף, עו"ס,
מטפלת ומדריכה בטפול פרטני, זוגי ומשפחתי, בקליניקה
פרטית ובמרכזי החוסן של שדרות, מ.א. שער הנגב, ומ.א.
אשכול.

גב' נועה קורמן יאיר, פסיכולוגית קלינית מומחית.
מתמחה בפסיכואנליזה, המכון הישראלי
לפסיכואנליזה. מדריכה בביה"ס לפסיכותרפיה,
אוניברסיטת תל אביב ובמרכז ויניקוט.

מר אליאור מור יוסף עובד סוציאלי מוסמך
(MSW), מייסד מלאכת צמיחה בע"מ. הצטרף
למשפחת השכול ב- 07.10. נשוי לקצין ומפקד
בשירות סדיר.

ד"ר נעם יצחקי, פסיכולוגית חינוכית וחברת קיבוץ
בארי. מרצה באוניברסיטת בן גוריון, פעילה במאבק
למען הפסיכולוגיה הציבורית ומנהלת החינוך בבארי.

